

Sokszor megsebeztek, megremegtették a hídsorsú emberek szívét és erejét, de lerombolni nem tudták soha, mert: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért.”

Lelkészi munkánk sem más, mint a híd sorsának és hivatásának öntudatos vállalása lélektől lélekig, egyházközségektől az egyetemes közösségig, híveinktől szeretett vezetőnkig, az emberiség féltett békéjétől a fejlődő és sokoldalú társadalomig.

Az Isten hidépítő vaskeze	Míg egymás mennyország-szemébe
Kifeszített a mélységek fölé,	néznek.
Hogy összekössek messzi partokat,	Viadukt vagyok, bús diadalív,
S hogy érezsem: a lelkek serege	Repezst a fagy és elmálaszt a
Egymást keresve rajtam áthalad,	hőség —
Hogy fogva tartsam őket mint	Magamnak: gyötrelem, másoknak:
ígézet,	út,
	A hidépítő Istennek: dicsőség! —

Lelki szemeinkkel látjuk és megöleljük mindazokat, akik hídsorsot vállalva összekötik a népek akaratát a békéért, az emberiség fejlődéséért és jólétéért. Elismeréssel köszöntünk minden cselekvést, amely vezetőinktől indul el, mint hitünk, akaratunk és szeretetünk szerte a világba küldött üzenetét.

Egyháztörténetünk hitsorsot vállaló nagyjai között szeretettel és elégtétellel adózunk főpásztorunknak, aki vállalta a hidépítés nagy munkáját az unitarizmus bölcsője és a világon élő unitáriusok között. Magasabbrendű hivatásvállalása minket, akik csak apró, de szilárd kapocs lehetünk abban az acélhídban, amit főpásztorunk épít, több munkára, nagyobb odaadásra serkent. Hűséggel és engedelmesen végezzük a ránk háruló feladatokat, mert tudjuk, hogy: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért.”

Amikor az árvíz elvitte a hidakat, az emberek lettek a hidak, mentve, védekezve, sírva, de törhetetlen akarattal. Ebben a küzdelemben országunk vezetője fáradságot nem ismerve vállalta a legnagyobb híd sorsát, a megbonthatatlan egységet népünk és a jövő feladatai, az újjáépítés munkája és a holnap tervei között. Mindezekért mi, a béke, a hit, a hivatás gyermekei, hálával és újult reménnyel indulunk a jövő felé. „Verjük a nagy hidat ragyogva, mint a régiős-hídverők. Úgy gondolunk a túlsó partra, mint lélektől lélekhez menők, mint Istenországát és egymást építők.” Amen.

SZABADSÁG ÉS SZOLGÁLAT

Gal 5,13

A földön mindennek hivatása van. A virágnak, hogy nyíljon, a fának, hogy rügyet hajtson, a földnek, hogy teremjen, az embernek, hogy gondolataival, munkájával beleilleszkedjék az erkölcsi világrendbe, melynek végső célja a tökéletes élet.

A lét milliónyi egyedének, az embereknek is hivatása megélésére Isten szabadságot biztosított: „ti szabadságra hivatatok”. Az Isten által adott szabadság félreértéséből származott az emberiség sok tragédiája. Az embernek tudnia kellett volna, hogy a jókkal felébrednek a gonoszok, a szorgalmasokkal a restek, az egészségesekkel a betegek, a jószívűekkel a szívtelenek, a barátokkal az ellenségek, a virradó lelkekkel a sötétség vámszedői, Ábelrel felébred Káin, a szabadság hőseivel a rabszolgotartók serege. A szabadság félreismeréséből, önző céljaink szolgálatára való felhasználásából született az ember sok tévedése, háborúk lángolása, vallásháborúk kínja, gályarabság veszedelme, minden bűnözés, amely megcsúfította az emberi méltóságot és elhomályosította arcán a jézusi vonásokat. Csak amikor az önpusztulás és pusztítás üszkös csendjében rémülten álltunk meg, jutott eszünkbe a figyelmeztetés: „a szabadság ürügy ne legyen a testnek” ... mert a kimondottan testi ember cselekedete mindig az önzés, a gyűlölet, a telhetetlenség, ellenségeskedés, versengés, gyűlölség. Valljuk, hogy akinek s amely népnek Isten és a társadalom fejlődése önállóságot előlegezett, nem szabad megfélekednie arról, hogy a szabadság nem gátlástalanságot, nem szabadosságot jelent, hanem nagyobb önfelgyelmet, öntudatosabb akaratot, szabad beleilleszkedést az erkölcsi világrendbe a fejlődés, az emberi béke, összefogás, összhang, szeretet és szolidaritás megvalósítása céljából. A mi szabadságunk önkéntes elfogadását jelenti azon magasabb rendű értékeknek, amelyeket megvalósítva bekapcsolódunk abba a harmóniába, amelynek létre kell jönnie Isten és gyermeke között.

Az orvosnak szabadsága van, de csak az orvostudomány meghatározott keretein belül és az orvosi etika szabályainak tiszteletben tartása által.

Az ének és zene embere szabadon komponálhat, csillagokról, szívekről, álmokról, földre hozott valóságokról, de csak az összhang és az emberi lélek művelésének engedelmességgel. A betűk és ritmusok művésze sorokba öntheti szárnyaló érzései és gondolatai tartalmát, de csakis az erkölcsi haladás, egy magasabbrendű világ- és életszemlélet szolgálatának jegyében.

Az anyag kutatója a tudomány biztosította joggal keresheti a létező világ millió titkát, de csak az emberi jólét és fejlődés szolgálatában, semmi esetre sem a rombolás, a pusztítás, a háború érdekeiből.

A mindennapi élet embere, a társadalom névtelen hőse, munkaadók, gépek, mezők és betűk világában, szabadon küzdhet saját léte és mindennapi kenyere javára, de annak tudatában, hogy minden mozdulat, tett, szó és gondolat nem csupán magunkért, hanem egymás szolgálatáért is van. Így a szabadság boldog lehetőség az egymásért élő és szolgáló társadalom megvalósítására, de nem ürügy az önzés, a bűnözés, a fejlődés erőit gátló tevékenység korlátlan végzésére.

Csak az így értelmezett szabadság jelent egységet a sokféleségben, egyén és közösség közötti találkozást Istenországáért.

Áldottak, akik a szabadságot így értelmezve magasztos tetteket hajtottak végre, de áldottak azok is, akik szerény tehetségüket arra használták és használják fel, hogy teljesítsék mindennapi kötelességeiket, nemcsak magukért, hanem másokért is.

A korlátok nélküli szabadság feladása, a másokért való szolgálat vállalása, vagyis Isten által adott szabadságunk szolgálattá való átminősítése, mindez áldozatból táplálkozik. Le kell mondanunk a test szerinti való szabadság igényéről és illúziójáról, s bele kell illeszkednünk Isten terveibe, meg kell értenünk és teljesítenünk az Ő akaratát. Ahogy egyik gondolkozó vallotta: „... hogy kiformaljam az embert, akire a világnak szüksége van, magamban hordozom Istent, mert teremtésről van szó, s csak az Isten tud teremteni.”

Ezt az Istennel való életet, a másokért való szolgálatvállalást megértették és teljesítették egyházunk nagyjai is, akik helyesen értelmezték a szabadság isteni adományát és hivatásukat. Józsué így vall népe előtt: „Én és az én házam az Úrnak szolgálunk.” Jézus sorsában beteljesedettnek látja a próféciát: „Az Úrnak lelke van énrajtam, mivel hogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat”, mert ... „az embernek fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon”.

Minden idők lángelméi vallották a másokért való szolgálat hivatását, Petőfi így fogalmazta meg saját hivatását:

Legyek fa, melyen villám fut keresztül,
Vagy melyet szélvész csavar ki tövestül;
Legyek kőszirt, mit a hegyről a völgybe
Eget-földet rázó mennydörgés dönt le ...

Szerényen beszél életéről Bölöni Farkas Sándor, a sokáig mellőzött ifjú: „A sors engem szűk pályára tett és kevéssel áldott meg, de adott nekem sok örömet, s íme azon soha sem remélt örömet is, hogy csekély mécesem világánál másoknak, még homályosabb környezetben burkoltaknak setétjét valamennyiben oszlatom.” Balázs Ferenc lelke 36 évig lángolt csupán, de hitvallása az érző ember rög alá vetett boldogsága maradt: „Hiszek az ember méltóságában; s ha magát a világcéllal azonosítja: akarata szabadságában.” Az én életem célja: részt venni egy cél felé törekvő egészben, megtenni mindent, ami lehetséges, hogy az én kicsi hozzájárulásom, a nagy cél, a világcél megvalósulását elősegítse.” A pusztakamarási temetőben olvasható az egyik sírkövön az egymásért való szolgálatról: „A fáklya másnak szolgál, magát emészti meg.”

Fáklyák és világító szívek elhamvadtak, de fényük sírok felett s a századok után is örökkévaló, mert szabadságuk áldozatból és az egymásért való szolgálat erejéből táplálkozott. Számunkra „éltető eszmévé finomult”, mert „akik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek maguknak”.

Mély meghatódottsággal és erősödő hivatástudattal állunk meg elődeink fennkölt szelleme és munkája előtt, Jézustól napjainkig, akiknek nyomdokain járva, szabadságunk áldott alkalom nekünk, hogy egymás és a nagy közösség ügyét szolgálva, méltók lehessünk az evangéliumhoz és jövőnk feladataihoz, melyet így fogalmazott meg Egyházunk 400 éves történelmének határkövével:

„Hisszük, hogy az emberiségnek közös célja van s ennek szolgálatában az unitáriusokra is feladat hárul. Egynek érezzük magunkat a világ unitáriusaival és minden jószándékú emberrel, aki határokon innen és túl a meggyőződés szabadságának és a más-más meggyőződést valók békés együttélésének híve.”

Amit négy évszázad hirdetett, azt valljuk és tanítjuk. Célunk és elhatározásunk, hogy hivatásunk megélésére és az ember szolgálatára szenteljük. Ámen.

NYITRAI LEVENTE MÓZES

„NEM SZÜNÖK MEG HÁLÁT ADNI ÉRTETEK“

Ef 1,16—18

Azért olvastam a hálaadásról, mert szeptemberben vagyunk, és ez az őszi hálaadás ünnepének hava. Mindnyájan készülődünk lélekben a hálaadás úrasztalához, lelkünk érzései, gondolataink már az Istennel szembeni köszönettel foglalkoznak.

Pál apostol nyomdokában járunk, aki nem szűnt meg hálát adni efezusi híveiért, amikor róluk imádságaiban megemlékezett. Kérjük hát mi is gondviselő Istenünket, a dicsőség Atyját, áldja meg minden jóval, testi és lelki ajándékaival vendéglátóink drága, féltőn szeretett gyülekezetét.

Pál apostol a hálaadás után bölcsesség és kinyilatkoztatás lelkéért könyörög efezusi hívei számára. Azt is megírta nekik, hogy mi célból. Nem azért, hogy ismeretlenül higgyék Isten létezését, hanem, hogy megismerjék az Istent. Úgy érezzük, hogy a mi unitárius keresztény hitünk nagyon közel áll Pál apostol imájához. Közel azért, mert mi nem vakon, hanem bölcsen hiszünk. A lélek által ihletett hittel Istenben nem egy titokzatos ismerlent, hanem azt az Atyát hisszük, akit megismertünk, akinek a Bibliában olvasható üzenetét megértettük.

A hit a lélek egészségéhez tartozik. Lelkünk szemorvosa a Biblia. Ha látásunkat élesíteni akarjuk, hozzá fordulunk. Ha szemünk világa gyengül, tőle kérjük a segítséget.

A hit mint lelki látás nem egyszerű dolog. Sokan vannak, akik szerint a hit nem több, mint hogy elhisszük, amit eszünk nem ér fel.

Valóban ez volt valamikor a hit, de annak az ideje rég elmúlt. Nálunk Dávid Ferenc reformációja óta elmúlt, és nem maradt meg belőle csak amit a lélek ihletésével felfoghatott a bölcsen gondolkozó értelem.

Nem méltó hozzánk, ésszel megáldott, világot látott emberekhez, hogy gondolkozás nélkül elhiggyük, amit megismerni is képesek vagyunk. De megmaradt a hit többi része, amiről nekünk tudnunk kell, hogy a hithez tartozik. Megmaradt a hűség, bizalom, imádat az iránt, aki örökkévaló, tökéletes, mindenható, jó, igaz és irgalmas; az iránt,